

Länsstyrelsen i Stockholms län

Ärende nr 404-60201-2022

YTTRANDE

Stockholms kommun, nedan kallad kommunen, har fått tillfälle att yttra sig angående länsstyrelsens bedömning om prövning av Stockholms kommunfullmäktiges beslut att anta detaljplanen för del av fastigheten Postgården 1 m.fl. (Årstafältet etapp 3) i stadsdelen Östberga i Stockholms kommun, dnr 2014-15979. Efter medgivet anstånd får kommunen anföra följande.

Inställning

Kommunen yrkar att länsstyrelsen ska fastställa kommunfullmäktiges beslut att anta detaljplanen. Det saknas skäl för länsstyrelsen att med stöd av 11 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, upphäva den antagna detaljplanen.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Stockholms kommun beslutade den 7 november 2022 att anta detaljplan för del av fastigheten Postgården 1 m.fl. (Årstafältet etapp 3) i stadsdelen Östberga i Stockholm.

Länsstyrelsen i Stockholms län beslutade den 29 november 2022 att, med stöd av 11 kap. 10 § andra stycket p. 5 PBL, prövning ska ske av antagandebeslutet.

Som motiv för delbeslutet angav länsstyrelsen i huvudsak följande. En reviderad bullerutredning visar att planförslaget klarar bullerkraven med genomgående lägenheter och mindre lägenheter (35 kvm eller under) mot huvudgatan. Kommunen har dock inte säkerställt bostadsutformningen genom bestämmelser på plankartan.

Rättsliga utgångspunkter

Detaljplanen är upprättad enligt PBL. Planarbetet påbörjades genom stadsbyggnadsnämndens beslut den 25 februari 2016 att godkänna start-PM. Detaljplanen har upprättats med standardförfarande.

Frågan om buller och bebyggelsens lämplighet med hänsyn till människors hälsa

Länsstyrelsen framförde i sitt granskningsyttrande att bostäder riskerar att bli olämpliga med hänsyn till människors hälsa avseende buller, och att kommunen därför ska införa planbestämmelser för att säkerställa att genomgående och små lägenheter uppförs där så behövs.

Som sitt ställningstagande angående buller i granskningsutlåtandet angav stadsbyggnadskontoret följande. Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus ska följas, men är inte något som detaljplanen reglerar. Planlösningarna i de lägenheter i kvarter 3A som vetter mot huvudgatan och som är beroende av tekniska lösningar ritas om för att vara genomgående och/eller under 35 kvm för att på så sätt klara bullerkraven utan tekniska lösningar. Planbeskrivningen uppdateras utifrån denna revidering. Även bullerutredningen för kvarter 3A uppdateras utifrån revideringen. I och med att bullerkraven klaras utan tekniska lösningar anser inte kontoret att det behöver regleras med en skyddsbestämmelse på plankartan, eftersom det styrs av annan lagstiftning.

Kommunen vidhåller ställningstagandet i granskningsutlåtandet. Nedan utvecklar kommunen skälen för detta.

Enligt 2 kap. 5 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk, vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked, lokaliseras till mark som är lämplig bl.a. med hänsyn till människors hälsa och möjligheterna att förebygga bullerstörningar. Med införandet av bestämmelsen i 2 kap. 6 a § PBL har innebörden av detta förtydligats genom att det föreskrivs att bostadsbyggnader ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till möjligheterna att förebygga olägenheter för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller, och utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till detta. Bestämmelsen i 2 kap. 6 a § PBL är en komplettering och precisering av de mer generella bestämmelserna i 2 kap. 5 § p. 1 och 4 PBL, och tillämpas i de fall bostäder utsätts för omgivningsbuller.

Bestämmelsen i 2 kap. 6 a § PBL trädde i kraft den 2 januari 2015 och är tillämplig på ärenden som påbörjats efter detta datum. Planarbetet för nu aktuell detaljplan inleddes den 25 februari 2016. Därmed är bestämmelsen i 2 kap. 6 a § PBL och även förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader (bullerförordningen) tillämplig i aktuellt ärende.

I 1 § i bullerförordningen anges att bestämmelserna i förordningen ska tillämpas vid bedömningen av om kravet på förebyggande av olägenhet för människors hälsa i 2 kap. 6 a § PBL är uppfyllt vid planläggning och i ärenden om bygglov och förhandsbesked. Av bullerförordningen framgår vilka bullernivåer som ska innehållas och hur bostäder ska utformas för att risk för skador på människors hälsa inte ska uppstå, se 3-8 §§.

Av planbeskrivningen för den aktuella detaljplanen och av bullerutredningen¹ framgår att det går att utforma bostäderna så att kraven i bullerförordningen klaras. Den exakta utformningen av bostäderna prövas enligt kommunens bedömning lämpligen i samband med bygglovsprövningen.

Kommunens uppfattning får stöd av Mark- och miljööverdomstolens dom den 22 januari 2019 i mål nr P 5134-18. I målet konstaterade domstolen att det aktuella planärendet påbörjats efter den 2 januari 2015 och att de då införda kraven således gällde för planen. Utredningen i målet gav tillräckligt stöd för att det var möjligt att utforma bostäderna i enlighet med bullerförordningens krav. Domstolen uttalade att den exakta utformningen för att möta dessa krav lämpligen prövas i samband med bygglovsprövningen, och att det saknades skäl att upphäva detaljplanen på grund av att detaljplanen saknade planbestämmelser avseende buller.

I enlighet härmed anser kommunen att det saknas skäl för länsstyrelsen att upphäva den aktuella planen på grund av att de av länsstyrelsen efterfrågade planbestämmelserna om buller saknas. Beslutet att anta detaljplanen kan inte antas innebära att bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till människors hälsa. Inte heller i övrigt finns skäl att med stöd av ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL upphäva den antagna detaljplanen. Kommunfullmäktiges beslut att anta detaljplan för del av fastigheten Postgården 1 m.fl. (Årstafältet etapp 3) i stadsdelen Östberga ska därför fastställas.

¹ Årstafältet etapp 3, Kv 3A, Trafikbullerutredning, Structor, reviderad 2020-10-22